

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2015 M. SAUSIO 15 D. NUTARIMO NR. O3-3 „DĖL ELEKTROS ENERGIJOS
PERDAVIMO, SKIRSTYMO IR VISUOMENINIO TIEKIMO PASLAUGŲ BEI
VISUOMENINĖS KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS NUSTATYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m.

d. Nr. O3E-

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 2 punktu ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2019 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos pakeitimo“ Taryba n u t a r i a:

1. Pakeisti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 „Dėl Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintą Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodiką (toliau – Metodika):

1.1. Pakeisti Metodikos 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3. Metodika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus teikiamų paslaugų ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) apskaitos modelio formavimo metodinėmis gairėmis, patvirtintomis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija ar Reguluojančioji institucija) 2013 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. O3-287 „Dėl Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus teikiamų paslaugų ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) apskaitos modelio formavimo metodinių gairių“, Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus teikiamų paslaugų ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) techninio-technologinio ir ekonominio modelio tinkluose gairėmis, patvirtintomis Komisijos 2013 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. O3-755 „Dėl Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus teikiamų paslaugų ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) techninio-technologinio ir ekonominio modelio tinkluose gairių ir LRAIC modelio“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais.“

1.2. Papildyti Metodiką 8.6 papunkčiu ir jį išdėstyti taip:

„8.6. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto ir kitų elektros energetikos infrastruktūros bendro intereso projektų parengimo ir įgyvendinimo sąnaudos, kurios negali būti priskirtos konkrečiam investicijų projektui (įtrauktos į ilgalaikio turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą), įvertinamos apskaičiuojant būtinųjų metinių operacinių kaštų dydį.“

1.3. Papildyti Metodiką 18¹ punktu ir jį išdėstyti taip:

„18¹. Reguluojančiosios institucijos motyvuotu sprendimu elektros energijos skirstymo paslaugų VĮ ir ŽŪ tinkluose kainų viršutinės ribos gali būti koreguojamos skirtumu tarp skirstymo

tinklų operatoriaus garantiniam elektros energijos tiekimui vykdyti patirtų kaštų ir iš garantinio elektros energijos tiekimo gautų pajamų, atsižvelgiant į tai, kurios įtampos tinkluose yra patiriami garantinio tiekimo paslaugos kaštai ir gaunamos garantinio tiekimo paslaugos pajamos.“

1.4. Pakeisti Metodikos 20.2.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„20.2.2. visuomeninio tiekimo paslaugos teikimo atveju reguliuojamo turto bazę sudaro ilgalaikio turto vertė, apskaičiuota Metodikos 20.2.1 punkte nustatyta tvarka, ir apyvartinio kapitalo, reikalingo visuomeninio tiekimo veiklai, apimtis, kuri apskaičiuojama buitinių vartotojų vidutinių atsiskaitymo terminą po sąskaitos išrašymo dienos, kuris lygus 40 dienų, padauginus iš $t-2$ metų vidutinių vienos dienos visuomeninio tiekėjo paskirstomųjų sąnaudų, kurios nustatomos atsižvelgiant į iš gamintojų, tiekėjų, biržoje, balansavimo rinkoje išsigytos elektros energijos ir persiuntimo paslaugų kaštų vertę (įskaitant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) ir sisteminių paslaugų kainą) bei visuomeninio tiekimo paslaugos kaštus. Nustatant visuomeninio tiekimo veiklos apyvartinio kapitalo apimtį t metais taip pat įvertinamas susidaręs skirtumas tarp faktinės ir prognozuojamos elektros energijos išsigijimo kainos, patirtas per praėjusius laikotarpius, bet nekompensuotos t metais ar ankstesniais metais.“

1.5. Papildyti Metodiką 31¹ punktu ir jį išdėstyti taip:

„31¹. Reguluojančiosios institucijos motyvuotu sprendimu elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ ir ŽŪ tinkluose kainų viršutinės ribos gali būti koreguojamos skirtumu tarp skirstymo tinklų operatoriaus garantiniam elektros energijos tiekimui vykdyti patirtų kaštų ir iš garantinio elektros energijos tiekimo gautų pajamų, atsižvelgiant į tai, kurios įtampos tinkluose yra patiriami garantinio elektros energijos tiekimo paslaugos kaštai ir gaunamos garantinio elektros energijos tiekimo paslaugos pajamos.“

1.6. Pakeisti Metodikos 107 punktą ir jį išdėstyti taip:

„107. Vartotojams, kuriems pagal Elektros energetikos įstatymą ir kitus teisės aktus visuomeninis tiekėjas privalo tiekti elektros energiją, visuomeninės elektros energijos kainos viršutinė riba skaičiuojama sumuojant elektros energijos išsigijimo kainą, visuomeninio tiekimo paslaugos, perdavimo paslaugos AĮ tinklais kainos viršutinę ribą, sisteminių paslaugų, VIAP kainas ir skirstymo paslaugų, priklausomai nuo to, iš kurios įtampos tinklų vartotojas gauna elektros energiją, kainų viršutinės ribas. Visuomeninių elektros energijos kainų viršutinės ribos papildomai įvertina reguliavimo svirtus, pavyzdžiui, elektros energijos išsigijimo kainos pokytį, ir apskaičiuojamos pagal formulę:

$$VT'_{(10,04)t} = T_{g,t} + \Delta T_{g,t-2} + T'_{vt,t} + T'_{110,t} + T_{sis,t} + T_{viap,t} + T'_{10,t} + T'_{04,t} + \Delta T_{STO(10,04),t-2} \quad (65)$$

čia:

$VT'_{(10,04)t}$ – visuomeninių elektros energijos kainų viršutinės ribos vartotojams, gaunantiems elektros energiją iš skirstymo atitinkamai VĮ ir ŽŪ tinklų t metais, EUR/kWh;

$T_{g,t}$ – prognozuojama elektros energijos išsigijimo kaina t metais, EUR/kWh;

$\Delta T_{g,t-2}$ – $t-2$ metų faktinės elektros energijos išsigijimo kainos ir prognozuotos elektros energijos išsigijimo kainos skirtumas, EUR/kWh;

$T'_{vt,t}$ – elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba t metais, EUR/kWh;

$T'_{110,t}$ – elektros energijos perdavimo AĮ tinklais paslaugos kainos viršutinė riba t metais, EUR/kWh;

$T'_{10,t}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba t metais, įvertinant elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą pagal Metodikos 107¹ punktą, EUR/kWh;

$T'_{04,t}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽŪ tinklais kainos viršutinė riba, t metais, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, kurio reikšmė ne didesnė nei 1,4. Skirstomųjų tinklų operatoriui diferencijuojant

persiuntimo paslaugos kainas vartotojams reikšmė nuosekliai didinama iki 2025 m., tačiau negali viršyti 1,4;

$T_{\text{sis}, t}$ – elektros energijos sisteminių paslaugų kaina, apskaičiuota vadovaujantis 2012 m. liepos 27 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-200 „Dėl Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodika, t metais, EUR/kWh;

$T_{\text{viap}, t}$ – elektros energijos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina, apskaičiuota vadovaujantis 2012 m. rugsėjo 28 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodika, t metais, EUR/kWh;

$\Delta T_{\text{STO}(10,04), t-2}$ – $t-2$ metų visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje taikytų ir faktinių elektros energijos skirstymo paslaugų VĮ ir ŽĮ tinkluose kainų viršutinių ribų skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, EUR/kWh.“

1.7. Papildyti Metodiką 107¹ punktu ir jį išdėstyti taip:

„107¹. Visuomeninės kainos viršutinės ribos t metais prie VĮ ir ŽĮ tinklų prisijungusiems buitiniams vartotojams nustatomos atskirai. Prie VĮ tinklų prisijungusių buitinių vartotojų visuomeninės kainos viršutinei ribai ir prie ŽĮ tinklų prisijungusių buitinių vartotojų visuomeninės kainos viršutinei ribai nustatyti gali būti taikoma skirtinga t metų elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba, nustatoma atsižvelgiant į skirstymo tinklų operatoriaus pateikiamą elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, priklausomai nuo prie kurios įtampos tinklų prijungti vartotojai. Prie VĮ tinklų prisijungusiems vartotojams ir prie ŽĮ tinklų prisijungusiems vartotojams taikomų elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainų viršutinių ribų t metais svertinis vidurkis negali viršyti Reguluojančiosios institucijos nustatytos elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainų viršutinės ribos t metais.“

1.8. Papildyti Metodiką 107² punktu ir jį išdėstyti taip:

„107². Kai visuomeninis tiekėjas teikia visuomeninio tiekimo paslaugą kelių skirstymo tinklų operatorių licencijuojamose veiklos teritorijose, nustatant visuomeninės elektros energijos kainos viršutinę ribą, t metais, yra taikomos daugiausiai buitinių vartotojų turinčio skirstymo tinklų operatoriaus elektros energijos skirstymo paslaugų, priklausomai nuo to, iš kurios įtampos tinklų vartotojas gauna elektros energiją, kainų viršutinės ribos. Skirtumas visuomeninio tiekėjo visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje taikytų ir faktinių elektros energijos skirstymo paslaugų VĮ ir ŽĮ tinkluose kainų viršutinių ribų, visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, $t-2$ metais yra apskaičiuojamas pagal Metodikos 111² punkte nustatytą formulę ir kompensuojamas Metodikos 107 punkte numatyta tvarka.“

1.9. Papildyti Metodiką 109¹ punktu ir jį išdėstyti taip:

„109¹. Kai pagal Metodikos 109 punktą apskaičiuotas prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos, kurią faktiškai mokėjo visuomeninis tiekėjas, skirtumas sudaro daugiau nei 10 proc. prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos, įvertinusi visuomeninio tiekėjo teikimą Reguluojančiosios institucijos motyvuotu sprendimu ši skirtumą gali išdėstyti per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, bet ne ilgesnį, kaip 3 metai arba kitą pagrįstą laikotarpį.“

1.10. Papildyti Metodiką 109² punktu ir jį išdėstyti taip:

„109². Kai dėl prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos, kurią faktiškai mokėjo visuomeninis tiekėjas, skirtumo, apskaičiuoto pagal Metodikos 109 punktą, visuomeninis tiekėjas gavo papildomas pajamas ir šių pajamų grąžinimas išdėstomas per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, įvertinama pinigų kaina. Pinigų kainos nustatymui

taikoma Lietuvos banko pinigų finansų įstaigų paskolų euro zonos ne finansų bendrovėms likučių palūkanų normos svertinis vidurkis už paskutinius paskelbtus 12 mėnesių iki Metodikos 115 punkte nurodyto termino.“

1.11. Pripažinti netekusiu galios Metodikos 111 punktą.

1.12. Papildyti Metodiką 111² punktu ir jį išdėstyti taip:

„111². Visuomeninio tiekėjo visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje taikytų ir faktinių elektros energijos skirstymo paslaugų VĮ ir ŽŪ tinkluose kainų viršutinių ribų skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, kainos galiojimo laikotarpiui $t-2$, yra apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\Delta T_{STO(10,04),t-2} = \frac{\sum_{i=1}^n ((T'_{10,t-2,i} - T'_{10,t-2}) \times E_{vt(10),t-2,i} + (T'_{10,t-2,i} - T'_{10,t-2} + T'_{04,t-2,i} - T'_{04,t-2}) \times E_{vt(04),t-2,i})}{E_{vt,t}} \quad (67)$$

čia:

$\Delta T_{STO(10,04),t-2}$ – visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje taikytų ir faktinių elektros energijos skirstymo paslaugų VĮ ir ŽŪ tinkluose kainų viršutinių ribų skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, EUR/kWh;

$T'_{10,t-2}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais, skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais buvo taikyta visiems visuomeninio tiekėjo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, įvertinant elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą pagal Metodikos 107¹ punktą, EUR/kWh;

$T'_{04,t-2}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽŪ tinklais kainos viršutinė riba, $t-2$ metais, skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos ŽŪ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ buvo taikyta visiems visuomeninio tiekėjo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, kurio reikšmė ne didesnė nei 1,4. Skirstomųjų tinklų operatoriui diferencijuojant persiuntimo paslaugos kainas vartotojams reikšmė nuosekliai didinama iki 2025 m., tačiau negali viršyti 1,4.

$T'_{10,t-2,i}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais, i -tojo skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais nebuvo taikyta jo licencijuojamoje veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, įvertinant elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą pagal Metodikos 107¹ punktą, EUR/kWh;

$T'_{04,t-2,i}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽŪ tinklais kainos viršutinė riba, $t-2$ metais, i -tojo skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos ŽŪ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais nebuvo taikyta jo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, kurio reikšmė ne didesnė nei 1,4. Skirstomųjų tinklų operatoriui diferencijuojant persiuntimo paslaugos kainas vartotojams reikšmė nuosekliai didinama iki 2025 m., tačiau negali viršyti 1,4.

$E_{vt,t}$ – visuomeninio tiekėjo prognozuojamas parduoti elektros energijos kiekis t metais, kWh;

$E_{vt(10),t-2,i}$ – $t-2$ metais visuomeninio tiekėjo i -tojo skirstymo tinklų operatoriaus licencijuojamoje veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, prisijungusiems prie VĮ tinklų, faktiškai parduotas elektros energijos kiekis, kWh;

$E_{vt(04),t-2,i}$ – $t-2$ metais visuomeninio tiekėjo i -tojo skirstymo tinklų operatoriaus licencijuojamoje veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, prisijungusiems prie ŽŪ tinklų, faktiškai parduotas elektros energijos kiekis, kWh;

n – skirstymo tinklų operatorių, kurių licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje buvo taikytos kito skirstymo tinklų operatoriaus elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ ir ŽŪ tinklais kainų viršutinės ribos, skaičius.“

2. Šis nutarimas taikomas nustatant arba koreguojant 2020 metų ir vėlesnių laikotarpių elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribas.

Tarybos pirmininkas